Стіл стояв перед вікном, і, сідаючи до столу, я завжди поглядав у шибки. В шибки, не затулені фіранкою, спершу було вставлено морок зоряної чи беззоряної ночі. Морок поступово танув, набрякаючи світлом невидимого досвітку, і в вікні проступали обриси покатого згірка перед хатою, кущі з настовбурченим гіллям, а також стежечка в снігу і розсядистий старий клен. Стежечка спершу ледь бовваніла, і сніг був наче притрушений попелом, та поволеньки світлішав і чистішав сніг, то й стежечка веселішала й виразнішала.

І чіткіше проступав клен. Стовбур і гілля з гравюрною опуклістю малювались на тлі засніженого згірка та на тлі передранкового неба. В передчутті близької весни клен дедалі більше скидався на дивовижну істоту, яка попростягувала чутливе віття у видимий обшир великого світу й очікує. Очікує на своє оновлення, яке вже, либонь, почалось у земній товщі, де сховано його коріння, а також почалось під його лискучою корою — у найдрібніших капілярах і волоконцях.

Мабуть, я відчував і розумів клена, як ніхто, бо й сам того року з якимось непевним настроєм очікував на весну. Очікував із неусвідомленою підозрою, що весна може чи не прийти, чи бодай забаритись... І це очікування весни родичало мене з деревом, і, спостерігаючи щоранку за кленом, я наче спостерігав збоку за собою — перевтіленим, незвичайним.

Удень я стежив за пташками, які прилітали на його гілля, перепурхували з місця на місце, прислухався до їхнього щебету, в якому уже звучали нотки оновлення, пробивалася сонячна радість.

Спостерігав, як змінюється колір кори, як її туга бурувата барва десь ізсередини набрякає ніжною водянистою зеленавістю, і ця зеленавість зблискує надійними життєвими соками. Спостерігав, як кволі зачатки бруньок спинаються тугішими горбочками, виростають, уже обіцяючи невдовзі явити чудо першої зелені.

І в усій постаті клена видимо прозирали життєрадісність, бадьора снага, які з кожним днем втішали мене все дужче, бо схожі зміни відбувались і в мені. Тільки по собі хіба побачиш? Можна тільки відчути, та й то ризикуєш обманутись, видавши бажане за дійсне.

Отже, підглядаючи за кленом, стежачи за змінами, які з ним відбувались цієї ранньої весни, я наче підглядав сам за собою.

Сніг зійшов на згірку, земля оголилась, і тепер на її змарнілому лиці проступили лишаї торішньої жовтокосої трави. Настали дні сльоти, і хвилі туману то налягали грудьми на село, то розсмоктувались — і тоді над усім світом, похмурим і одноманітним, раптом поставало сяйво бездонного неба!

Мінявся довколишній простір, замість похмурого настрою поймаючись настроєм радості, й так само мінявся я, і мене сповнювали райдужні сподівання, здається, терпкуваті на смак. Такі, як сік надкушеної зубами березневої гілки.

І, думалось мені, в такому самому настрої зараз перебуває клен, бо, мабуть, його самопочуття схоже на моє, близьке до мого.

Хоча б тому, що моє — таки схоже на його!

І вже йдучи кудись, займаючись важливими чи дріб'язковими ділами, поринаючи у вир буденних клопотів, я забував про той клен під вікном, який просинався разом зі мною, забував про родинність і спільність наших настроїв, а коли повертався до знайомого подвір'я, коли раптом над струною білявої піщаної стежечки поставало знайоме дерево, я, картаючи себе, дивувався: "Як я міг забути? Як міг душею відторгнутись бодай на коротку мить?"

Хоча, мабуть, цього відторгнення насправді не було, бо не міг же клен перестати існувати в моїй підсвідомості.

Якось хазяїн, у якого я жив, сказав, що ніяк не збереться зрубати оте старе дерево на обійсті.

— Яке дерево?

— Клен, що заступає світло у вікнах. Толку ніякого, краще зрубати, а там скопати землю й розбити грядку.

Я гаряче став переконувати, що дерево не заступає світла, хай росте, бо, зрештою, має бути якась зелень перед вікном. Хазяїн мовчки вислухав, покрутив головою, не зовсім, напевне, розуміючи мою запальність, але, видно, дерево рубати передумав.

Але з тих пір мені почало здаватись, що на клен хтось постійно зазіхає. Що життю дерева весь час загрожує щось — якщо не хазяїн із його наміром скопати тут землю й розбити грядку під полуницю чи цибулю, то хоча б нічна буря, що недавно билась чорними крильми вітру, сіяла дощем і порошила снігом... Тепер, просинаючись, я переживав миттєвий страх — а чи стоїть іще дерево під вікном, не спіткало його лихо? І, вгледівши знайомий розсядистий стовбур, заспокоювався. Відривав погляд від столу — розвиднявся світ, розвиднявся мій клен, і вже бруньки на гіллі ось-ось мали бризкнути зеленню перших листочків.

Іноді я ловив себе на тому, що розмовляю з кленом — так, як міг би розмовляти з живою істотою, з товаришем своїм, якому можна звіритись у найсокровеннішому, в такому, що подеколи навіть не виливається в слова.

Якось, поглянувши у вікно, я очам своїм не повірив: на розкидистому гіллі клена вмостилось троє дітлахів — дві дівчинки й хлопчик — і грались. Діти були сусідські, а грались вони в якусь свою гру, яку, видно, самі й вигадували. Мабуть, уявляли себе прилітними птахами, що нарешті дістались із вирію до рідних країв, а тому розмахували руками й

щось виспівували дзвінкими голосами. Достоту як птахи, що побували за морем, начулись багато нових, екзотичних пісень, але співають таки своїх, рідних.

Я прислухався до голосів, та хіба можна було втямити щось? Чувся тільки виразний мотив їхньої безпосередньої втіхи. Та ще цвіли обличчя, а на обличчях весняними квітами розцвітали очі, тріпотіли пелюстки вуст, і усмішки жили якимось особливим життям. Яким? Та, мабуть, таким, яке властиве тільки дитячим усмішкам, та ще в пору ранньої весни.

Їхню появу на дереві я не сприйняв вороже. Була певність, що так і мало статись. І клен, здається, теж поставився до них прихильно і, тримаючи дітей на гіллі, прислухався до співу. Щось людське, щось батьківське було в тому, і, мабуть, нічого зворушливішого за кленом я тієї весни вже помітити не зміг.

Діти так само раптово зникли з дерева, як і появились. Ще недавно були, грались, розмахували руками, щебетали, а це вже зникли, нема. Наче зграйка пташок, які полинули на інше дерево, що очікувало на їхній весняний спів.

Того самого дня на клені під моїм вікном забрунькувало перше листячко.